

Narator – Ndonga Labro, 1940, Beala di Supra, Struga
Audio: Marjan Markovikj
Transcriptsii: Iana Mihailova

Ia ashã, mini aveam cohil, la shaptidzatsi, optudzãtsi di anj iram, vini un cusurin a meu, di Belgrad, ari din Bealã, sh-nãs sh-mini cum him din Bealã, fisa a noastã i din Bealã di Suprã shi vini nãs, avea poziv ti ascheri s-neagã, vini pit Ohãrda, dzãsi:

- Ai s-nirdzem Beala, (dzãsi), s-shãdem un mes di dzãli, s-neg ninti ascheri, deapoaã tini neadzi ti Ohãrda.

Nesum deadun Bela, atumtsina Åmbealã, atsea ira inj si pari ca 1957 (unã njilji nau suti tsindzãts shapti) icã 1958 (unã njilji nau suti tsindzãts optu) sinea, ama важно, atselji doi anj ira. Sh-veara, Beala avea ninga vãr 25 (tsisprã yinghits) nai ma multu 30 (treidzãts) di casi tsi bãna Åmbela sh-tuti baschili tsi aveam mascurlji, tuts bãrbats, chohãiã, ira pit Belgrad, ma mult pit Belgrad, aclo lucra, aclo ira, sh-ãn hoarã avea mash doi-trei inshi, dip aushatuc, sh-ma muljeri sh-multi feati tiniri mushati, ma mushati ca Armãni. Ashi? Atseli feati cafì dãmneatsa nãdzea, mult cãrun-cãrun, la doi shi jumitati-trei satea dãmneatsa nãdzea tu munti, sh-aduna yiarbã. Yiarbã aduna ti yarna, ti vãtsli tsi i tsãnea. Sh-mini cu est cusurin cum iram asha tu atsea iu durnjeam, iu ira tatu-su sh-mãsa iu bãna, sh-are bash ãn cali iu trãtsea, ashì feati s-aduna, cãti tsintsi, dzatsi, tsisprãdzats di feati sh-deadun nidzea ti yiarbã.

Sh-cafi dãmneatsa, avea sh-cãrtolj, ashì pit bãhciadz mult, a Beala s-fatsi cartolj, s-fatsi bunã cartolji, sh-nãsi, feati cu cartolji aruca pit crei pit penger. Sh-cafi dzuã ashã. Sh-noi tsi s-fãtsem, cum s-fãtsem, tora, ti dishtiaptat mult cãrunj, sh-noi tsi s-fãtsem? Unã dzuã dzãsum:

-Tsi s-fãtsem bre?

Nãs, cu atseu cusurin a meu, Chita u gream. Chita pi rãmãneshci, altã soe, cum dzãtsem ashì nãs i Rista, Risto. Risto Panoschi ira. Sh-dzãsum unã dzuã, tsi s-fãtsem?

- Ai s-li spãrem un-orã pi aesti fetili, s-nu i tãcneascã ninga unã oarã ashitsi s-nã facã, s-nã dishteaptã ahãt cãrunghi!

Tsi fetsum noi? Ninga cãnd avdzãm di cama di parti, nãs tu cãntari trãtsea pit cali sh-tu munti di yiarbã. Pi ninga casa a noastã iram noi, nã sculam, sh-ljom dau ciarshafi albi, sh-insham la vãr shaptidzãts, obdzãts di metri di casa, aclo ira beke tu mardzina di hoara sh-avea dau mari chetsãri, mari, anamisa di nãs trãtsea calea. Sh-tora nãs di unã parti di cheatra, mini tu alantã cheatrã, dzãsum cãnd u-s yinã tamam la chetsãr, noi cu ciarshafili pisti cap va s-inshãm sh-canda uou, uou, u-s li spãrem ashitsi. Ghini ma nu mindueam tsi efectu va s-aibã atsea. Sh-cãnd vinirã nãsh tamam ashãtsi, arucarã sh-featsirã atseali, sh-dzãsirã:

- Breeeiii!

Nu avdzãm tsãva s-dzãcã, nu avdzãm tsãva s-greascã aisti! Sh-tamam cum dzãsirã ashãtsi, noi inshãm cu dauli ashitsi, noaptea, ciarshafurli pisti cap, sh-acãtsãm:

- Uuuu...

Cãnd s-dedirã atseli fetili tu fudzeri!

- Dado, albili samuvilili, albi, roshi, nushci, ciciorli frãmsirã, fudzirã!

Ghini, tora noi, dedi dzua, hoara armasirã yinghits-treidzãts di casi nai mult, sh-afendu, afendu Sava ira ninga yiu, sh-nãsh, la nãs drept, nesirã, spusirã ashã-sh-ashã, a s-nerdz la bãserca, adunã cãbãnos, atumtsera avea cãmbãnos sh-s-aduna ominjlji tu bãserica. Tu bãserca, ashã-sh-ashã, ominj s-u shcits, ca nu shtu tsi, tu hoara aistã s-feati atsea, s-featsi, noi vãdzum ca

s-featsi lucr mari, cum s-dzãtsi, nã i arushani, em nã arushani, em njam cu fricã, njam ca arushini, tora cum s-aspunem ca noi iram atselji ominj.

Sh-avea unã, unã ashã s-dzãc, tetã di anoastã, tsal Pascu al Tash, Dumidzã s-u ljartã, ira ashitsi ca, ca cum dzãtsem, ca capo di tuti capiti pi hoara din Beala. Dzãsim, aljei s-aspunem, sh-nesum noi la nãsa pevash-pevash, sh-nãs atsel cusurinlu a meu dzãsi:

- Spuni tini!, A mini lji dzãc:

- Spuni tini!

Nãs ca cama aush, cama mari di mini sh-dzãsi:

- Ashã-sh-ashã lucrлу, lji spusi ca atselji albili, atseli nu albi, roshi, ma atseli depacli noi dzãtsea aushaticlu a nost, him noi. Noi nã fetsum ashã-sh-ashã, ljom ciarshafurli, na fetsum ca nu aveam dermani di featili, ca cafì dãmneatsã, cuca cu cãrtolj cu calculeanj, sh-noi lu featsum lucrлу.

Shi ashã inshi deapooa ca furã aspãreati fetili. Sh-ashã inshi ca nu sunt ni albi ni roshi, ma sãntu ominj.